

Са наших бојишта

Извештај Врховне Команде.

Крагујевац, 22. новембар.

Успех на целом фронту.

20. новембра на северозападном фронту дошло је до сукоба са непријатељем на целом фронту. У бојевима које смо водили тога дана ми смо имали успеха на свима правцима и у току дана заробили смо 3 официра, преко 500 војника и запленили 4 брдска топа, 6 митраљеза, 1000 артиљеријских зрна, доста пушчане муниције и логорске спреме.

Држање наших трупа овога дана било је одлично.

Евакуација Београда.

Као што смо раније јавили, 16. и 17. новембра наше трупе су вршиле наређене им покрете које је изискивала општа ситуација на бојишту. Том приликом ми смо евакуисали Београд ноћу између 16. и 17. новембра.

Непријатељ је у Београд ушао читавих 36 сати доцније. Трупе које су браниле Београд извршиле су наређене покрете у потпуном реду ни најмање не узнемираване од непријатеља.

ЕВАКУАЦИЈА БЕОГРАДА

— Утисак у Румунији. —

Букурешт, 21. новембра.

Лист „Румунска Независност“ у своме данашњем броју пише:

Аустро-немачке су трупе ушле у Београд јуче, у среду. Требало је сто тридесет и четири дана Аустријанцима, па да потпомогнути Немцима заузму престоницу Србије. Напоменућемо да је 12 јула аустро-угарска влада предала српској влади фамозну ноту с одлукама ултиматума и да су два дана доцније прекинути дипломатски односи. Одмах је почео аустро-српски рат, увод у општи европски рат. Од првог дана Аустријанци су узели Београд за мету. Географски положај Београда чинио га је првом тачком коју је ваљало освојити. Изгледало је да варош није требала да се брани. Престоница би пренесена у Ниш и српске трупе напустише најпре стару тврђаву. 16 јула у 2 часа ујутру отпочело је бомбардовање Београда, које је било жестоко и изазвало нове протесте од стране српске владе. Аустријанци, рекла је она у једној циркуларној депеши,

упућеној српским представницима на страни, систематски руше Београд, бомбардујући га тешким опсадним топовима. Међутим у вароши су остали само старци, жене и деца; у Београду нема ни једног војника. Мислило се да ће варош одмах бити заузета. Но од тога ништа није било, рат се је продужио с познатим менама и херојска малена српска војска је не само бранила земљу противу бројно надмоћнијег непријатеља, већ је била ушла и у његову територију. Аустријанци су претрпели неколико великих губитака. Победа код Шапца и заузеће Земуне још је у сећању свих. Али су Аустријанци попуњавали губитке доводећи непрестано нове трупе. Од како је Турска ушла у акцију, примећена је јача активност Аустријанаца који су појачани Немцима на јужном бојишту. После више од четири месеца борбе, они су најзад успели да заузму Београд и показују због тога крајњу радост и гордост. Ако је веровати вестима из Беча

биле су овим поводом манифестације неописаног одушевљења. С обзиром на прилике, под којима је извршено заузеће, ова експлозија одушевљена изгледаће у најмању руку претерана, а дивљење непријателских посматрача биће према побеђенима а не према победиоцима. Најзад рат још није завршен.

Регистар

Међу добоглицама.

— Ја се селим у Скопље — каже ми јуче мој пријатељ, који је још у јуну месецу напустио Београд.

— Па ти се непрестано селиш из вароши у варош. Прво си био у Нишу, па у Крушевцу, па у Јагодини, па у Врању! — чудим се ја.

— Е, видиш то је мој маришфетлук. На тај начин ја доскочем овим унутрашњостима. Чим они почну подизати цене намирницама и становима, ја се преселим у друго место где нема много добоглица. Кад се и они обезбразе, ја онда идем у шреће. Рачунам да сам за ова четири месеца уштедио најмање хиљаду динара — објасни ми досетљив пријатељ. Хомс.

ПРЕГЛЕД ОПЕРАЦИЈА

23 новембра

На западном, немачко-француском бојишту, судећи према последњим извештајима, операције улазе у нову фазу, која се може означити као попуштање и одступање Немаца. Французи су, скоро на целом фронту, постигли извесне успехе и потли напред. На Изеру, Немци се ограничавају на очајну дефанзиву и, како изгледа, спремају се на одступање. Због пребацивања великих контингената војске на руско бојиште, Немци ће бити нашкођени и мораће се повлачити.

На источном бојишту почела је, како изгледа, велика бишка око Лођа. Немци су довели нове знатне снаге, да би извукли своју војску из теснаца у који су их довели Руси. Будући Немци ту сломљени, као што изгледа да ће бити, онда ће то бити почетак њиховог дефинитивног пораза. У Галицији и

према Кракову, руске операције се правилно развијају. Руси свуда држе иницијативу у својим рукама, Прелаз преко Карпата врши се полако, али систематски и с пуно плана. Јављају да је из Буковине предузет прелаз преко Карпата.

Са руско-турског боји-

шта нема важних операција. На нашем бојишту се борбе нацртају где је заустављена, где је преузета. На нашем бојишту се борбе нацртају где је заустављена, где је преузета. На нашем бојишту се борбе нацртају где је заустављена, где је преузета.

Нов коалициони кабинет

Јуче је престолонаследник Александар уважио оставку досадањег кабинета, и састав новог кабинета поверио г. Николи Пашићу, у који су ушли сви представници политичких странака, осим националаца који су одбили да уђу у кабинет.

Кабинет је овако састављен:

Г. Никола Пашић, министар-председник стар спољних послова;

г. Д-р Лазар Пачу, министар финансија;

г. Љуба Давидовић, министар просвете;

г. Д-р Воја Маринковић, министар правде;

г. Марко Ђуричић, министар правде;

г. Љуба Јовановић, министар унутрашњих послова;

г. Милорад Драшковић, министар грађевинарства;

г. пуковник Рада Бојовић, министар војни.

ИЗ БЕОГРАДА

Д А Н

Новембра 1914.

Наступили су новембарски дани. Снег је пао на околна брда и мраз и слана спустили су се преко празних улица и напуштених кућа. Дошла је зима, али кафане нису оживеле. Рађало се магличасто јутро, пролазило плаво, ведро подне, падало бледо, свеже вече, али се улицама нису виђале веселе групе несташних гимназиста и насмејаних учитељица. Београд је ћутао у неком отменом, озбиљном миру. Некад жив и бучан, сад се повукао у се и као велико срце народно слушао, стрепећи, како откуцавају велики часови његове земље која, свим напоном својих снага, разбија последње стеге, корачајући својој обнови.

Како је био леп наш бели Београд, овако хуљив и суморан!

Велике, беле куће уздизале су се уколене и непокретљиве, са својим прозорима које је попала прашина, са одацима кроз које давно није пролазио дим, са баштама опустелим и застртним лишћем. Улицама пролазе људи, идући за послом, али не журећи. За њих данас има места у изобиљу и не морају да се гурају. Они су се свикли на пуцање граната и шрапнела као на хук трамваја и осећали би се најсрећнији у овом обиљу од простора и тишине, у овој

пустињи усред велике вароши, да није ишчезао сав украс и сјај, који је засењавао, и остала само беда. Улицама срињете сиротињу, која је остала до краја верна својој незахвалној Београду, живећи с њим и у њему. На сваком углу сусрешће вас молећиво испружена рука, бојаљив поглед и несигурна реч оних, који моле за кору хлеба. То су деца, старци, жене, који, остављени у овом тренутку општих брига, пате заједно са онима који су у равнованима ради величине и спаса своје отаџбине. Али не само људи. Чопори гладних паса лутају улицама, припитомљени гледајући али неповерљиви и бојаљив као сви на које падне беда. Не вам прићи, гледајући вас да вас за нешто моле, а да се и побећи од једног чекиваног покрета ваше руке готове на помоћ...

И у овој осамљености, ми смо сви као једна породица. Престале су класне разлике које нас деле. Ми се сви познајемо, сви смо везани истим интересовањем, сви смо добри пријатељи. Ми саопштавамо једно другом вести дана: повољне, које као поклич прелете од уста до уста; неповољне, које прочитамо једно другом са хуљивих лица; на улици где се срећемо и скупљамо у групе, кад се јави некаква вест.

мо кад не ваља; које, све празније, ује жагором, некад и тајанствено... живи дању, ... Без присебно, мирно, расписе за оно што све ин... И што је већи мир... ост, ми га све више... лепи, бели, поно... ад, из кога је побегло... е лажно, а остала само... ља. Он је данас ве... а је пала трагична... огнаног, напушеног... који је, у свом... још више изди... ча плаћа и пр... итански чува... а обалама сво... ду река. Ми га још више... мо овако озбиљна и пр... ча. Ми га волимо сваким... више, осећајући све јаче... гову величину и везе, које... нас снажно везују за њега и... које нико неће моћи покидати.

В. Живојновић.

Изјава г. Саландре

— Експозе италијанског премијера —

21. новембра Саландра је у Парламенту наставио рад. Он је влада, постојећим сталним правима премала које не искрснуо нашег узума, изјавио је, оји покушајемо, ради... а. Влада је тада морала размотрити да ли нам клаузуле уговора не налажу да у њему узмемо удела. Али најсавесније тумачење и речи и духа постојећих споразума као и познавање узрока и последица овога конфликта довели су нас до искреног и сигурног уверења да ми нисмо имали обавезу да у њему учествујемо. Пошто смо тако слободни од сваког другог обзира, здраво и ведро расуђивање о ономе што су изјавили италијански интереси саветовало нам је да без одлагања изјавимо неутралитет. Ова је одлука изазвала страсне препирке и различито суђење, али је потом у Италији и на страни преовладало чврсто и опште уверење да смо ми ошчили своје право и да на коректан начин разишли о ономе што најиде у прилог интереса нације.

...им слободно обав... лојално одржава... утралност није до... љна да нас заштити од последица огромнога поремећаја који сваког дана посипаје све опсежнији и чији крај нико не може предвидети. На суви и на мору старог континента, чија је политичка конфигурација напушта мењања, Италија има животне интересе, да брани своје теж-

ње, да учврсти и да не само очува неокрњен положај велике силе већ и да се стара да се он не умањи могућним увећањем других земаља. Италија мора бити активна и бодра; не слаба, већ јако наоружана и спремна за сваку могућност. (Врло живо и дуго одобравање; цео парламентар устаје и прави овације). Влада је стално поклањала највећу бригу потпуној спреми и наоружању војске на суви и на мору. (Пљескање). Искуство из прошлости, а још више садашњи догађаји ваља да нас науче да, ако престане власт права, сила остаје једина да заштити спасење народа, људска сила, организована и снабдевена новим и савременим техничким оруђама одбране. (Одобравање. Бравол).

Пошто Италија нема за циљ да угњетава силом, она се мора што боље спремити и наоружати да не би била, пре а после, угњетавана.“ (Одобравање).

Незадовољство у Аустрији

Револуција је једино средство Софија, 19. новембра

Из разговора са једном поузданом личношћу, Чехом, који је допутовао из Прага сазнаје се да у радничким масама у Аустрији избија силно незадовољство.

Сви мали и велики градови у Чешкој претворени су у болнице. Нема фамилије, која није у црно завијена. Незадовољство у народним масама сваки даном рапидно расте, нарочито у Чешкој, где је рат против Русије и Србије непапуларан. Цео свет мисли само на свршетак рата.

Клофач, вођа чешких националиста и много првака социјалне демократије затворени су и изолирани од незадовољних маса.

На лицима читало се само једно питање: докле ће да се продужује то ужасно убијање и кад ће се најзад вратити оцви, синови и браћа.

Код напаћениг народа све више сазрева мисао, да ће само револуција излечити велику рану, која се отворила.

„Гебен“

Колико је оштећен „Гебен“ У Петрограду се дознаје да је, приликом сукоба руске флоте са немачком лађом „Гебеном“, којег су немци поклонили Турцима, пало на Гебен 13 граната. Том приликом је погинуло 12 официра и 15 матроза са брода, а због експлозује рањено је још 7 официра и 50 матроза.

Репортер

„Из Београда“. Од данас излази у нашем листу серија написа, из пера г. В. Живојновића, сунлента, у којима се износе ушисци из напушеног Београда. Од интереса за све, они ће бити од нарочитог интереса за Београђане. Ми обраћамо на њих пажњу својих читалаца.

Положили заклетву. Нови чланови кабинета г. Пашића, положили су јуче у подне заклетву на своје поожјаје, пред Његовом Вишочанством Престолонаследником Александром.

Принц Павло у Нишу. Јуче је допутовао из Крагујевца у Ниш, Његово Вишочанство принц Павле.

Примио дужност. Нови министар народне привреде г. Д-р Војислав Маринковић примио је јуче дужност од досадашњег министра г. Д-р Велизара Јанковића.

Нови заробљеници. У Јагодину је стигло око две хиљаде нових заробљеника из најновијих бораба. Очекује се још једна партија од 1800 заробљеника.

Нов окружни начелник Г. Радомир Филиповић члан пореске управе у пензији, постављен је за начелника друге класе округа топличког.

Пензионеран пуковник. Пешадијски пуковник г. Гаврило Јевтић стављен је у пензију на основу чл. 22. закона о устројству војске.

Војно-технички Завод За управника војно-техничког завода утврђен је Васа Божидаревић артиљериски пуковник.

Одликованье За услуге учињене нашим ратницима, одликоване су крстом милосрђа болничарке госпође Валентина Михаиловске Јармаков и Ана Мети славна Јариков.

Зар и то сме бити?! Жале нам се многи грађани који су добегли у Ниш, да им нишки трговци не примају српске новчанице од 10 динара.

Ми тражимо од државне власти, да овоме сместа стани на пут.

Нестали официри. У последњим борбама са Аустријанцима, нестали су ови наши официри: пешадијски капетан Маријан Стојиљковић, пешадијски поручници: Лазар Недељковић, Гавра Ђорђевић и Димитрије Јованчић.

СТАРА ШТАМПАРСКА МАШИНА веће димензије, са електро мотором и струјомером продаје по јефтиној цени, Штампарска Ђорђа Мунца и М. Караћа.

Ратна пошта

Милутин Петровић, поднаредник јавља своје бриту Александру Влајковићу да се налази у кафани „Америка“ при II. резервној болници — Ниш.

Катарина Врањковић, јавља своје мужу Душану да се налази у Јагодини у Левачкој улици у кући Младеновића.

Катарина Атанацковић, моли онога који штогод зна о Милутину Атанацковићу, регруту, да јој јави у Јагодину у Левачку улицу у кући Младеновића. Биће благодарна.

Зорка Стојаковићка, моли се да јави своје сину Аци где се налази преко уредништва „Новости“ — Ниш.

За Вукашина Велимировића трг. из Ваљева са женом Ружицом и сином Витомиром; Радисава Максимовића управника пор. одељења из Косјерића са породицом и Владу Станковића хотелијера из Ваљева, ко би ма шта о њима знао умољава се да јави г. Андри Станковићу комесару ж. полиције у Пироту.

Живан Влаовић тражи своју жену Драгу Јеремић из Земуна (удата Влаовић у Београду). Молим сваког који би што о њој дознао нека јој јави да одма дође. Најлакше се у Француско српској Банци у Нишу.

1—3 Живан Влаовић

ПРИЗНАТЕ

Београдске модискиње Ј. Линтер и К. Радосављевићева

Извештавају поштов. муштерије да се привремено налазе у Нишу.

Обилићев Венац бр. 6. (горњи спрат). 1—3

Тражи се празна соба и кујна. Јавити се уредништву „Новости“ — Арнаут — Пазар.

КОЊАК

продаје трговина Мил. Т. Стојановића (на тргу „Краља Милана“)

ЕВРОПСКИ РАТ

Извештаји Краљ. Српског Пресбиоро-а

са осталих војишта

Упорне борбе на Лођу

Петроград, 21. Новембра.

Главни генералштаб саопштава: На левој обали Висле водиле су се упорне борбе на фронту Илово-Ловић, као и на путевима западно ка Лођу и Пјетркову. На осталим фронтима није било никаквих битних промена.

На кавкаском фронту 21 новембра није било никаквог значајнијег сукоба.

Борбе код Њепора

Француски коминике јавља за веома јаку канонаду против Њепора и јужно од Инпра; за поплаву јужно од Дискмида, и за жестоко бомбардовање између Лиса и Соме. Одбијено је неколико немачких напада у Аргони и Французи су мало напредовали.

Улушен устаканак у Траксвалу

Лондон, 20 новембра

Девет, један од нових вођа револуционара у Јужној Африци заробљен је. На тај начин је побуњенички покрет сломијен.

Енглези тако успешно врше бомбардовање Зембрица, да немачки подморски бродови не могу да напусте пристаниште, јер су оштећени.

Нашем добром и никад непрежаљеном сину, брату, сестрићу и шураку

† ВОЈИСЛАВУ П. ТАСИЋУ

трг. код „Роде“

који је храбро погинуо 16. октобра ове године у борби са Аустријанцима давањемо у уторак 25. ов. месеца у 10 и по сати пре подне у оvd. Саборној цркви четрдесетодневни помон. Молимо сроднике, пријатеље и покојнике другове да изволе присуствовати овом тужном помему.

Ниш, 23. новембра, 1914. г.

Ожаловшени: Отац: Петар; Мати: Милева; Браћа: Александар - Аца и Синиша; Сестра: Вукосава; Зет: Душан; и остала много бројна фамилија.